

Ο ΤΟΠΟΣ ΜΟΥ

*Κάλλος αείζωο και αιεφόρο
της λίμνης Κερκίνης και του
περιβάλλοντος χώρου...*

**ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ:
«ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΣΤΑ
ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ COVID V2.0»
ΥΠΟΔΡΑΣΗ: «Ο ΤΟΠΟΣ ΜΟΥ»**

**Ομάδα εργασίας
μαθητές και μαθήτριες
ΓΕ.Λ. Βυρώνειας
και 1ου ΕΠΑ.Λ. Σερρών**

**Συντονισμός έργου –
επιμέλεια υλικού
Παραλίδου Μαρία, Φιλόλογος**

**Καθοδήγηση
ζωγραφικού έργου
Τόλιος Στέλιος, Καλών Τεχνών**

**Λογοτεχνική επένδυση
Ακριτίδης Ανέστης, Φιλόλογος**

Σέρρες, Μάιος 2022

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Με την αρωγή του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

Ο ΤΟΠΟΣ ΜΟΥ

*Κάλλος αείζωο και αιεφόρο της λίμνης Κερκίνης
και του περιβάλλοντος χώρου...*

Συνεργατικό Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

**Μαθητές και μαθήτριες Α΄ Τάξης ΓΕ.Λ. Βυρώνειας Σερρών και
Τμημάτων Εφαρμοσμένων Τεχνών Β΄ Τάξης
και Γραφικών Τεχνών Γ΄ Τάξης 1ου ΕΠΑ.Λ. Σερρών**

Παραλίδου Μαρία, ΠΕ02 ΜSc. Φιλολόγος ΓΕ.Λ. Βυρώνειας Σερρών

Τόλιος Στέλιος, ΠΕ08 Καλών Τεχνών 1ου ΕΠΑ.Λ. Σερρών

Ακριτίδης Ανέστης, Φιλολόγος, Εξωτερικός Συνεργάτης

Ευχαριστίες για συνεργασίες/πηγές/υποστήριξη

Europe Direct-ΕΛΙΑΜΕΠ Αττικής

FOGGS Βρυξελλών

UNESCO Σερρών

Praxis Σερρών

Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος»

Φορέας Διαχείρισης Λίμνης Κερκίνης

Τοπικός Πολιτιστικός Σύλλογος Βυρώνειας

Λαογραφικό Μουσείο Γονίμου

ΚΕ.ΠΕ.Α. Ποροΐων

Γραφείο Σχολικών Δραστηριοτήτων Δ.Δ.Ε. Σερρών

Διεύθυνση ΓΕ.Λ. Βυρώνειας: Σαράφης Γεώργιος

Διεύθυνση 1^{ου} ΕΠΑ.Λ. Σερρών: Ανδρεάδης Σταύρος

Υπεύθυνος Έργου 1^{ου} ΕΠΑ.Λ. Σερρών: Μαδεμλής Ιωάννης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

4

Προλογικό και εισαγωγικό σημείωμα

5

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

8

A. Οικοσύστημα από ανθρώπινη παρέμβαση.

Άγρια πανίδα και χλωρίδα.

15

B. Υβριδικά τοπία. Αειφόρος αξιοποίηση του τόπου.

22

Γ. Από το τότε στο τώρα. Ίχνη ιστορίας-λαογραφίας.

27

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

28

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Προλογικό και εισαγωγικό σημείωμα

Αν το ωραίο ομοιάζει το αγαθό ως δυνάμει εφελθτήριο μέθεξής του¹, η ώθηση της ενατένισης του τοπικού οικοσυστήματος δεν μπορεί παρά να κατευθύνεται προς έναν συμπεριληπτικό προσανατολισμό μιας οικουμενικής συνύπαρξης. Υπό το φως αυτό της αιεφόρου προοπτικής ενός ποικιλόμορφου και αρμονικού κόσμου, όπως υπαγορεύεται από τη φυσική σοφία, εκπορευόμενη εν προκειμένω από την ανθρώπινη ανάγκη και πρόνοια², οι ομάδες των μαθητών μας, της Α΄ τάξης Γενικού Λυκείου Βυρώνειας και του Τμήματος Εφαρμοσμένων Τεχνών Β΄ τάξης και Γραφικών Τεχνών Γ΄ τάξης 1ου Επαγγελματικού Λυκείου Σερρών ενεργούν και δημιουργούν συμμετέχοντας στην αιώνια στιγμή³ του ιδεατού παρόντος. Δρουν μετρώντας «αποφασιστικές στιγμές»⁴ του φωτογραφικού φακού, τις οποίες η φαντασία⁵ μετασχηματίζει σε έργο «καταδικασμένο στο αναπόδραστο»⁶, που ορίζεται από τον ποιητικό λόγο του Ανέστη Ακριτίδη, αυτόν που ελευθερώνει την αλήθεια από τις φόρμες και γίνεται έμπνευση ο ίδιος μιας νέας εικαστικής πράξης, μιας δήλωσης μέσω της ζωγραφικής αυτή τη φορά. Η πορεία εργασίας ακολούθησε την παραπάνω ροή στο πνεύμα μιας ευρείας κουλτούρας συνεργασιών με θεματικό επίκεντρο τον τόπο, φυσικό και κοινωνικό, γύρω από την τεχνητή λίμνη Κερκίνη και με διαρκή υποστήριξη - ομόχρονη και ετερόχρονη - της παιδευτικής διαδικασίας από τους υποφαινόμενους εκπαιδευτικούς, Μαρία Παραλίδου και Στέλιο Τόλιο. Το παρόν πόνημα, προϊόν των προαναφερθεισών ωσμώσεων, μένει πρόσκληση ανοιχτή των μυστών της Ωραιότητας.

Μαρία Παραλίδου, Φιλολόγος MSc ΓΕ.Λ. Βυρώνειας Σερρών

¹ Α. Μάνου, *Η μεταφυσική της τέχνης και του Ωραίου*, Αθήνα, 1999, σ. 92-98

² Ευθεία αναφορά στο ότι η λίμνη Κερκίνη και μαζί το οικοσύστημα του εθνικού της πάρκου προέκυψε από ανθρώπινη παρέμβαση, με την κατασκευή φράγματος για την αποφυγή των καταστροφικών πλημμυρών του ποταμού Στρυμόνα και για την υδροδότηση της περιοχής.

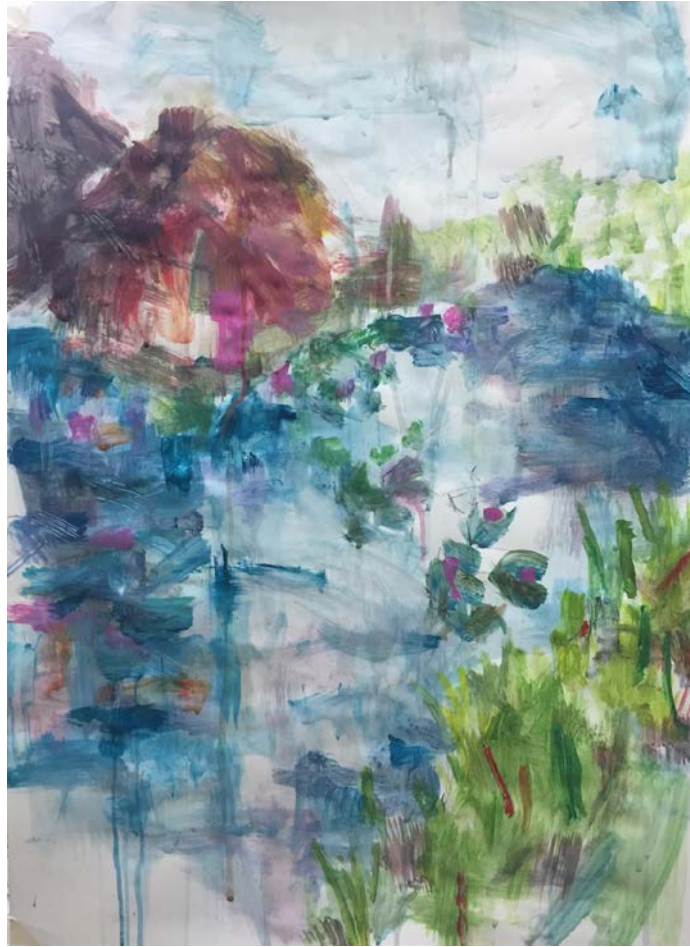
³ Roland Barthes, *Ο φωτεινός θάλαμος. Σημειώσεις για τη φωτογραφία*, μτφ. Γ. Κρητικός, Κέδρος, 2008.

⁴ Henri Cartier Bresson, *Η αποφασιστική Στιγμή. Λόγος για την Φωτογραφία*, μτφρ. Σ. Διονυσοπούλου, Εκδόσεις ΑΓΡΑ, 1998.

⁵ Η φαντασία νοείται εδώ ως μετασχηματιστική ικανότητα παραγωγής-ερμηνείας εικόνων (βλ. Vilém Flusser, *Προς Μια Φιλοσοφία της Φωτογραφίας*, μτφρ. Ηρ. Παπαϊωάννου, UNIVERSITY STUDIO PRESS, Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Θεσσαλονίκη 2015), που θέτουμε σε μια κυκλική διαλεκτική διαδοχή πρόσληψης και δημιουργίας.

⁶ Βλ. σχετικά στο: Maurice Blanchot, *Ο χώρος της λογοτεχνίας*, Αθήνα, Εξάντας-Νήματα 1970.

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Στον καθρέφτη της λίμνης κοιτά επίμονα ο Ουρανός και ως άλλος Νάρκισσος, ερωτεύεται το είδωλό του...

Φίλοι της αγαπημένοι τα χρώματα, ντύνουν τη Φύση με την ποικιλότητά τους και την παραδίδουν στο φως.

Η Ζωγραφική της Φύσης; Ο νεφεληγερέτης Δίας; Ή μήπως η «Αυτοβιογραφία του φωτός», όπως φρονεί ο Γιώργος Γραμματικάκης; Το κάλλος δεν ορίζεται, γιατί περιορίζεται...

Φως ιλαρόν, φως αείζων, φως ιριδίζον! Φως που παίζει με τα σύννεφα και ερωτοτροπεί με τη νύμφη Κερκίνη – έφηβος που ερυθριά γιατί τον έπιασαν ν' αντιγράφει...

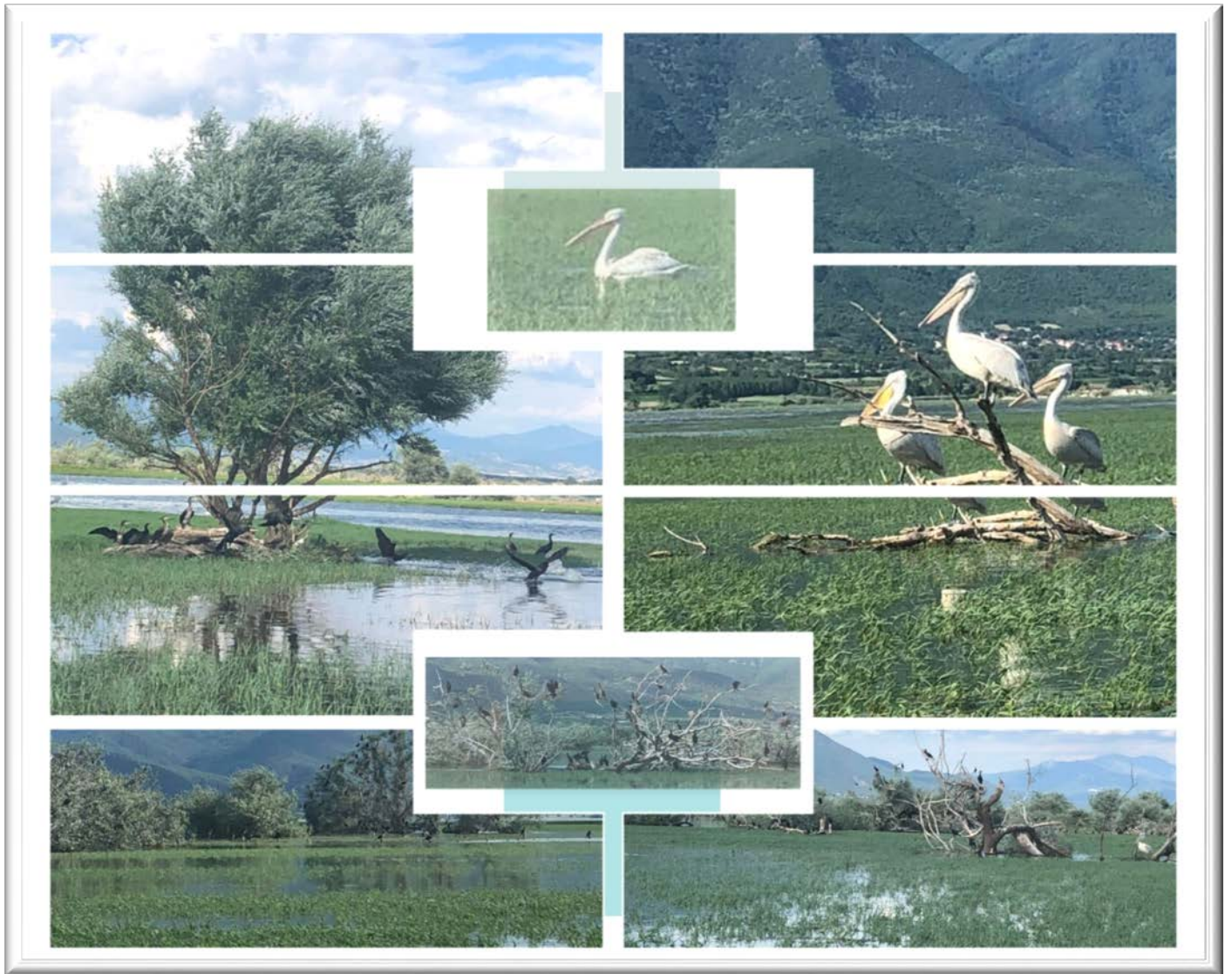
**A. Οικοσύστημα από ανθρώπινη παρέμβαση.
Άγρια πανίδα και χλωρίδα.**

Δύο οι εραστές της λίμνης: ο Ουρανός, που τοξεύει την καρδιά της από ψηλά και ο Στρυμόνας, που την αδράχνει, νικητής, από χαμηλά. Κάτω από το βλέμμα των βουβαλιών... Μαύρη φυλή, που δε γρικά από διακρίσεις, ζει γαλήνια μέσα και έξω από τη λίμνη, μοιράζεται τ' αγαθά της Γαίας και των υδάτων της με τ' άλλα ζωντανά. Είναι οι νεροβούβαλοι ευημερούντες. Κολυμβητής πιο επιδέξιος δε ματάγινε. Σωστό δελφίνι. Κι ας είναι το κορμί του γκροτέσκα ζωγραφιά... Άλλοτε αγέλη, άλλοτε συν δυο, συν τρεις, άλλοτε κατά μόνας. Ελευθερία η ζήση τους... Δεν είναι μόνο η Ομορφιά η ολόφωτη για αριστεία. Έχει βραβεία και για το θάμπος, των σύννεφων τη γοητεία...

Το πράσινο της Χλωρίδας και το μαύρο της Πανίδας – κέντημα διαλεχτό στην προίκα της Φύσης ...και στο σύμπαν της Πανίδας η δεσποτεία: της μαύρης φυλής γέννημα, στέφθηκε βασιλιάς το Βουβάλι και κυριάρχησε ειρηνικά στις άλλες φυλές της συνοριακής λίμνης, περιγελώντας τον ρατσισμό... Στη λίμνη Κερκίνη, τη βουβαλοτρόφα, την ιχθυοτρόφα και ανθρωποτρόφα, την ζωοδότρα.... Το κοσμογράφημα... Η ζωική ποικιλότητα: τα μεγάλα και τα μικρά, τα πετούμενα και τα έρποντα, τα ταχύποδα και τα αργόσυρτα, τα υδρόβια και τα μύρια όσα. Το θαύμα της κοσμογονίας... Πρωτοπανηγυριώτης της λίμνης ο νεροβούβαλος, στέκει περήφανος – ηγετική μορφή σε κόσμο χωρίς ηγέτες...

Σαν ανθοδέσμη πάνω σε τραπέζι γιγάντιο στέκει ένα δέντρο, περήφανο για τη μοναδικότητά του – κόσμημα φυσικό μεταξύ Ουρανού και Γαίας... Στον ίσκιό του ζητούνε τα πουλιά δροσιά το θέρος, στον ουρανό απλώνονται τα κλαδιά του σα χέρια προσευχής, στο βυθό της λίμνης ρίξαν άγκυρα οι ρίζες του...

Κάστρο άπαρτο το Μπέλες, προστάτης στιβαρός των χωριών, της λίμνης και του ποταμού, χλευάζει τους αιώνες που δε μπόρεσαν να το αφανίσουν... Άλκιμο τέκνο της Γαίας, στέκει φρουρός άγρυπνος της λίμνης κι όλο μιλά με τα πετούμενα κι όλο διηγάται ιστορίες νοσταλγικές...

Κερκίνη. Νύμφη ερατεινή του τόπου, με φουστάνι ξομπλιαστό, να 'ναι ζωγραφιστοί απάνω του αργυροπελεκάνοι και κορμοράνοι, μύρια της Πανίδας παιδιά κι εγγόνια κι άλλα τόσα της βελουδένιας Χλωρίδας... Στο χράμι το πράσινο... Μαύρα πουλιά, για να υμνούν το διαφορετικό... Λευκά, για να ναρκισσεύονται... Να 'χουν να λένε τ' άλλα χρώματα πως η Κερκίνη μεροληπτει εναντίον τους... Πληθυσμοί του ζωικού βασιλείου που ζουν ειρηνικά στα «νησάκια» της λίμνης κι ούτε έχουν ανάγκη από διαπραγματευτές της ειρήνης – είναι από μόνοι τους διαλαλητές της οικουμενικής συνοδοιπορίας.

Η Ποίηση της Φύσης. Στίχοι πλεχτοί των φυτών, ζευγαρωτοί των πουλιών και σταυρωτοί των υδάτων, ρίμες των νεφών – ο δεκαπεντασύλλαβος της λιμναίας Ωραιότητας...

Ριχτάρι υφαντό με κλωστές πράσινες έκαμε η ανυφάντρα η Φύση και τ' άπλωσε πάνω στην Κερκίνη, να 'χουν ν' ακουμπούν τα παιδιά της Πανίδας, να παίζουν κυνηγητό ή να φωτογραφίζονται..

Σα να διαβάζεις τις «Illuminations» του Αρθούρ Ρεμπό και να βλέπεις τις εκλάμψεις ζωντανές, ένα tableau vivant Χλωρίδας και Πανίδας...

Το λευκό των νεφών και το κατάλευκο των πτηνών, το πράσινο της Χλωρίδας και το καταπράσινο των ορέων... Κι ο Ουρανός... να καθρεφτίζεται αυτάρεσκα στα γαλήνια νερά...

Ο κόσμος των πουλιών – κάλλος πολύμορφο στα νερά της λίμνης. Καμαρωτή Ωραιότητα που ποζάρει με νάζι μπρος στον φακό...

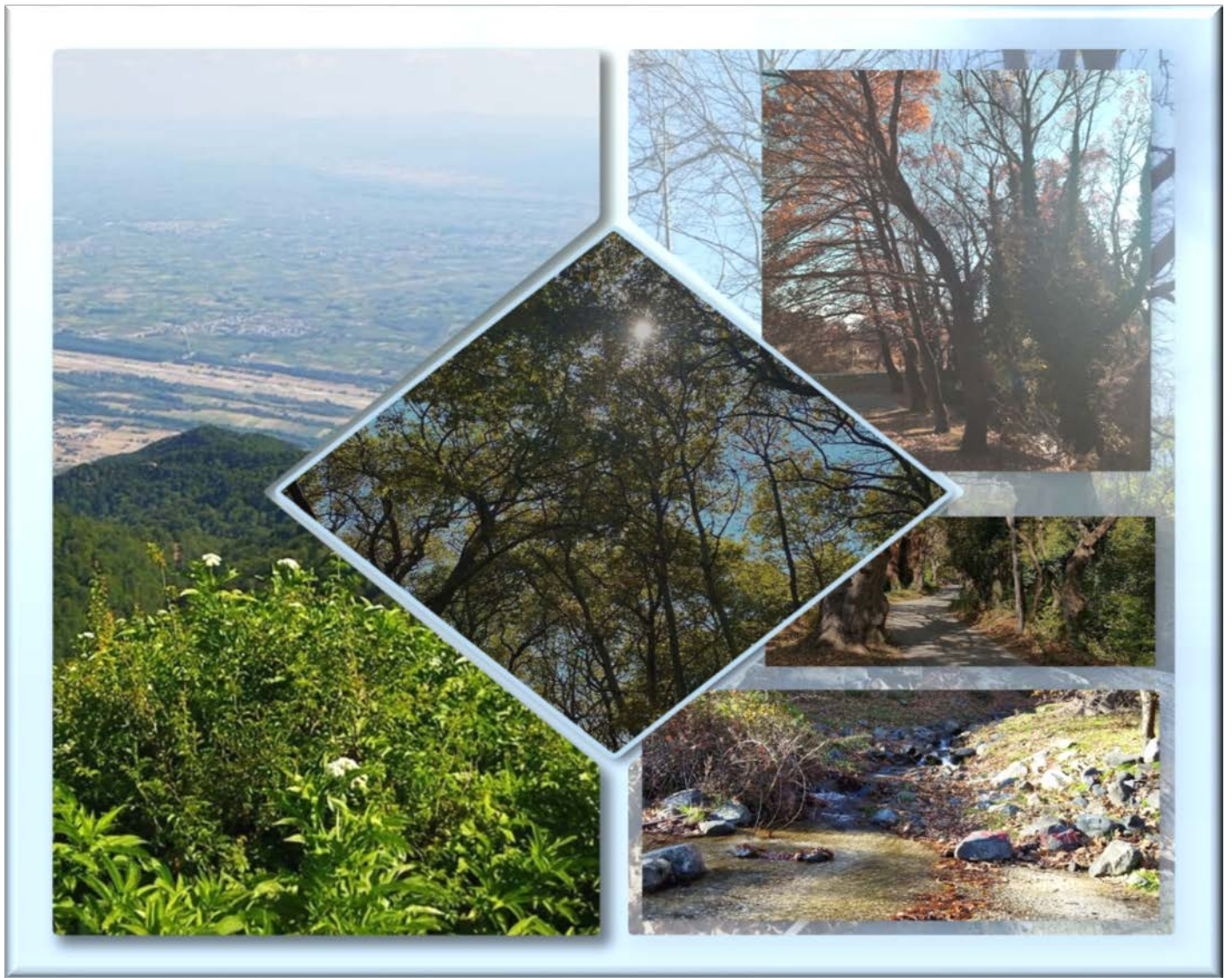
Χλωρίδα και Πανίδα, δίδυμες αδελφές, θυγατέρες της Φύσης, θείαινες που βάνουν τον Άνθρωπο βιγλάτορα.

Έχουν να λένε οι ξωμάχοι της λίμνης για των πουλιών και των ψαριών την ποικιλότητα, για τα σκέρτσα, για τα άσματά τους, για την κοσμογραφία τους...

Nούφαρα, η πλεούμενη φυτολογία... Το μεταξένιο σεντόνι της Κερκίνης, που απλώνεται χαϊδευτικό πάνω στο υδάτινο σώμα...

Αισθησιοκρατίας το ανάγνωσμα: η Όραση πρώτη, με πίνακες της Φύσης ποικιλόμορφους, η Ακοή δεύτερη, που δεν προκάμνει να βάζει σε σειρά τις συναυλίες των πουλιών, η Όσφρηση τρίτη, που σκορπάει μυρουδιές βοτάνων και ανθέων, η Γεύση κατόπιν απ' τα λογής λογής χορταρικά και ψάρια, η Αφή στο τέλος, να χαϊδεύεις χλωρίδα και πανίδα και να νιώθεις τη ζωή σα βελούδο...

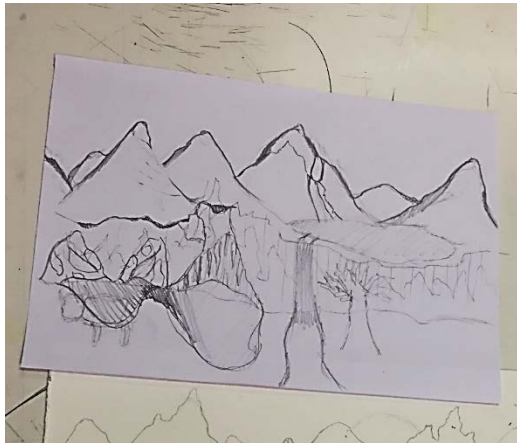

Πανακογραφία νατουραλιστική... Να 'χει να παινεύεται ο τόπος για την ορεινή, την λιμναία και την ποτάμια γοητεία του...

Φωτοπαιχνιδίσματα. Τεθλασμένη του φωτός – παίζει το σκούρο με το ανοιχτό, μπαίνουν στο χορό και τα χρώματα, γίνεται η πλάση χάρμα οφθαλμών...

Κι εκείνο υπαγορεύει στον Γιώργο Γραμματικάκη την διττή του θέση: «Στο αξιοθαύμαστο έργο της ζωής το φως φαίνεται πάντοτε να πρωταγωνιστεί. Στις περισσότερες περιπτώσεις ως ηθοποιός, κάποτε όμως και ως συγγραφέας».

Β. Υβριδικά τοπία – Αειφόρος αξιοποίηση του τόπου.

Σαν έσμιξε ο Ουρανός με την Γαία, θεοί γεννήτορες μαθές, μάνα η δεύτερη, προίκισε τα παιδιά της με μύρια καλά: έδωσε στα ποτάμια κίνηση αέναη, στις λίμνες γαλήνια νηνεμία, στις θάλασσες κύματα και φουρτούνες... Κι έχτισε γέφυρες να ενώνουν τους τόπους και να γίνονται σύμβολα συνύπαρξης των λαών...

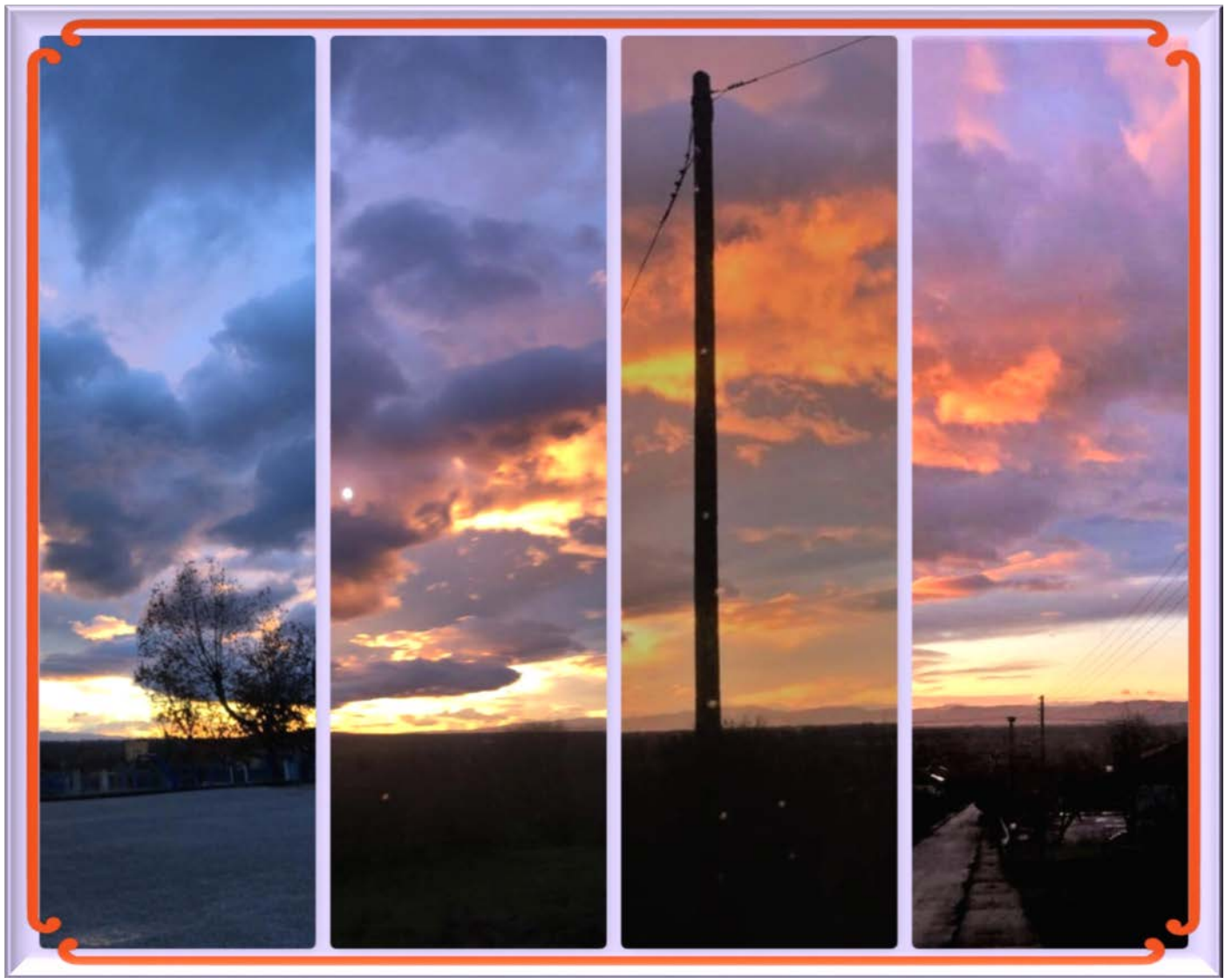
Των νεφών το μυστήριο, των κάμπων η βεβαιότητα, των υδάτων η κρυψίνοια...
Του κάλλους η αρχοντιά!

Παντοκρατορία του πράσινου, κυριαρχία του γαλάζιου... Κρύφτηκαν θυμωμένα το κόκκινο και το κίτρινο, το μοβ και το καφετί, παιχνιδιάρικο το λευκό πάνω στα σύννεφα – χρωματολογία που γυρίζει τις σελίδες της...

Να το και το γκρι, καβάλησε πάνω στα νέφια και ροβόλησε στην απλωσιά τ' Ουρανού... Μα σαν κοίταξε από ψηλά τη λίμνη, εστάθη εκεί για ώρες...

Γεύμα χορτοφάγων, υγιεινή διατροφή που η Φύση πρόβλεψε – μάντισσα αυτή σωστή του μουσηγέτη Απόλλωνα, μα όχι Κασσάνδρα...

Τετραλογία χρωμάτων με την παρέμβαση του φωτός-δημιουργού.

Πρωταφέντης ο Χρόνος, ξαμολά τους μπογιατζήδες του, άλλους την άνοιξη και το καλοκαίρι, άλλους το φθινόπωρο και τον χειμώνα – δεκάδες οι μπογιές, ποικιλόχρωμοι οι τόποι... Και βάνει κουαρτέτο μουσικό, να σκορπά νότες εγχόρδων...

Σα να αναγνώθεις τον λόγο του Γιώργου Γραμματικάκη: «Στην Ελλάδα το φως δεν μεταφέρει απλώς εικόνες και πρόσωπα, δεν είναι μόνον ο αγγελιοφόρος του Σύμπαντος. Υψώνεται στο επίπεδο του δημιουργού, και με έναν τρόπο μαγικό πλάθει και αναδεικνύει».

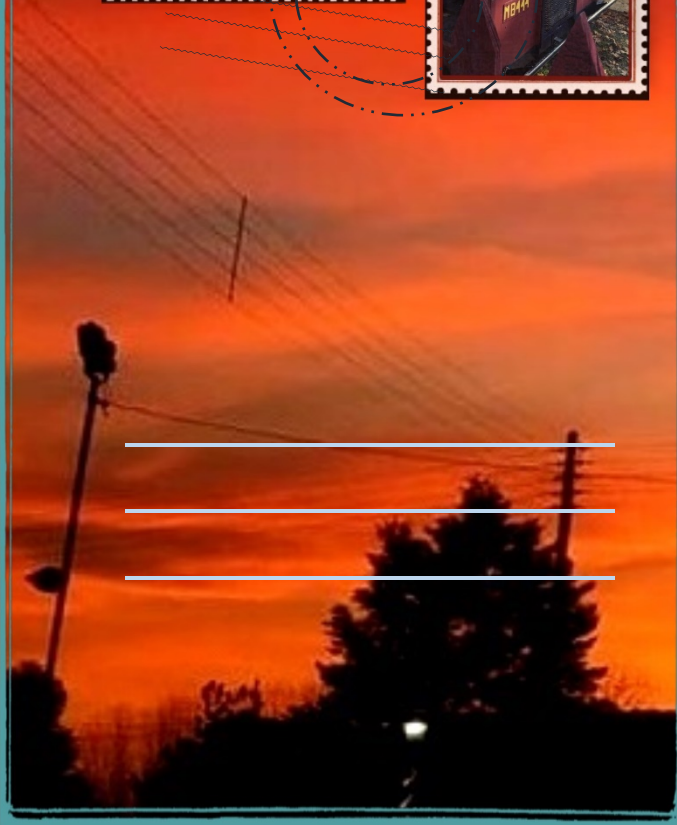

Aριστοτεχνικά την χτίζει τη φωλιά του ο λεβέντης ο πελαργός...
αρχιτέκτονας σωστός... Και κουβανεί εκεί τη φαμίλια του, να 'ναι ψηλά,
στον τελευταίον όροφο, το σπιτικό του, μακριά από των κακόβουλων τα
βλέμματα...

Στην παλιά επαρχία των
Οδομάντων
με τους βεληνιακούς θεούς και
τον κίτρινο Στρυμόνα
ο μικρός και πένθιμος σταθμός
του Χατζή - Μπεϊλίκ
τυλιγμένος είναι σε παράξενη
γαλήνη. [...]

Α, τη φριχτή μελωδία των
τρένων, των τρένων
που χάνονται σφυρίζοντας βραχνά
μέσα στην αχλύ και τον καπνό
λαχταράς βαθιά κ' ενυπνιάζεσαι
τι είναι το κάθε τρένο
μια ελπίδα
ν' αλλάξεις τη ζωή σου!...

Γ. Καφταντζής

Κρύβεται ο Αίολος, των αγέρηδων θεός, στα φαράγγια και τις πλαγιές του Μπέλες και σαν του καπνίσει, ανοίγει τ' ασκιά του και τα ρίχνει απάνω στις Φύσης τις πλάτες... Κι έχει, αιώνες μετά, της Τεχνολογίας δημιουργήματα, να τα ανεμοδέρνει πεισματικά και να ωφελεί τους θνητούς... Κι είναι θαύμα ιδείν η ανέναη συμπόρευση του παλαιού και του συγκαιρινού, όπως η εικόνα μηνύει...

Γ. Από το τότε στο τώρα. Ίχνη ιστορίας-λαογραφίας.

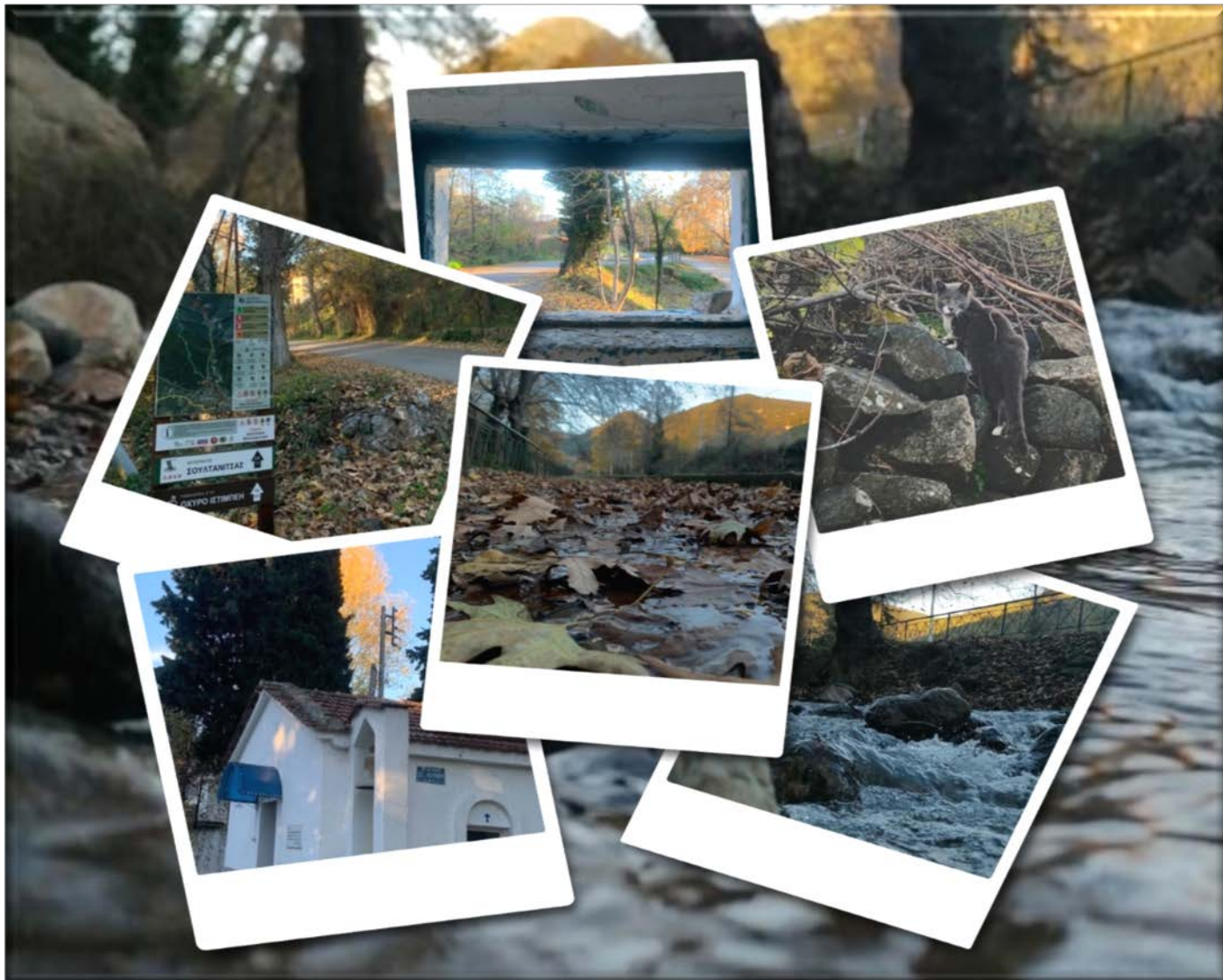

Η Ιστορία, δουλεύτρα της Μνημοσύνης, ν' ανασκαλεύει το παρελθόν και να διδάσκει τον ορθό λόγο, να μη γίνεται ποτέ, ωστόσο, το «κτήμα ες αεί» που μας κληροδότησε ο παππούς μας ο Θουκυδίδης.

Φωτογραφία, εδώ, του 1913, από τη συνάντηση Ελευθερίου Βενιζέλου και βασιλιά Κωνσταντίνου. (Ελληνικό στρατηγείο στο Χατζή-Μπειλίκ, μετά τη σύναψη ανακωχής με τη Βουλγαρία και πριν από τη μετάβαση του Έλληνα πρωθυπουργού στο Βουκουρέστι. Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», Ελεύθερο Ψηφιακό Αρχείο. Πρβλ. Ιστορία Γ' ΓΕ.Λ. Γενικής παιδείας στο <http://ebooks.edu.gr>)

Αναμνηστική πλάκα, καρφωμένη στο κορμί του γερο-πλάτανου. Στο σταθμό των τρένων, στο χωριό που 'χει το όνομα του φιλέλληνα λόρδου Βύρωνα...

Και στέκει παράμερα, ερειπωμένη κατοικία, μνημείο δόξης λαμπρό, κρησφύγετο και ορμητήριο των ξωμάχων, στα 1940... Και πίσω απ' την λεηλατημένη απ' το Χρόνο θύρα, κρύβει η Ιστορία τους λυγμούς της, παραπονεμένη για την εγκατάλειψη του σπιτικού της, που χρωστούσαν οι άνθρωποι να συντηρούν...

Δρόμοι της Ιστορίας του τελευταίου πολέμου... Ανηφόρι για το Ιστίμπεη, κορυφή του Μπέλες με τα φημισμένα οχυρά, εκεί όπου πάλεψε ένα τσούρμο ελεύθερων Ελλήνων με το τέρας του ναζισμού, εκεί όπου η Ιστορία μάτωσε το λευκό φουστάνι της και δίδαξε αντρειοσύνη και λευτεριά...

Να τα και της Λαογραφίας τα τιμαλφή: η ντουλάπα με τον καθρέφτη, ο σοφράς, τα υφαντά και τα κεντήματα, το σίδερο με το κάρβουνο, το ντουρβάνι (ξυλάγκ στα ποντιακά) για την παρασκευή του βούτυρου, το ραδιοπικάπ των αρχών του 20ού αιώνα, η ποντιακή λύρα, η φλογέρα, το καζάνι το μαυρισμένο από τα μαγειρέματα....

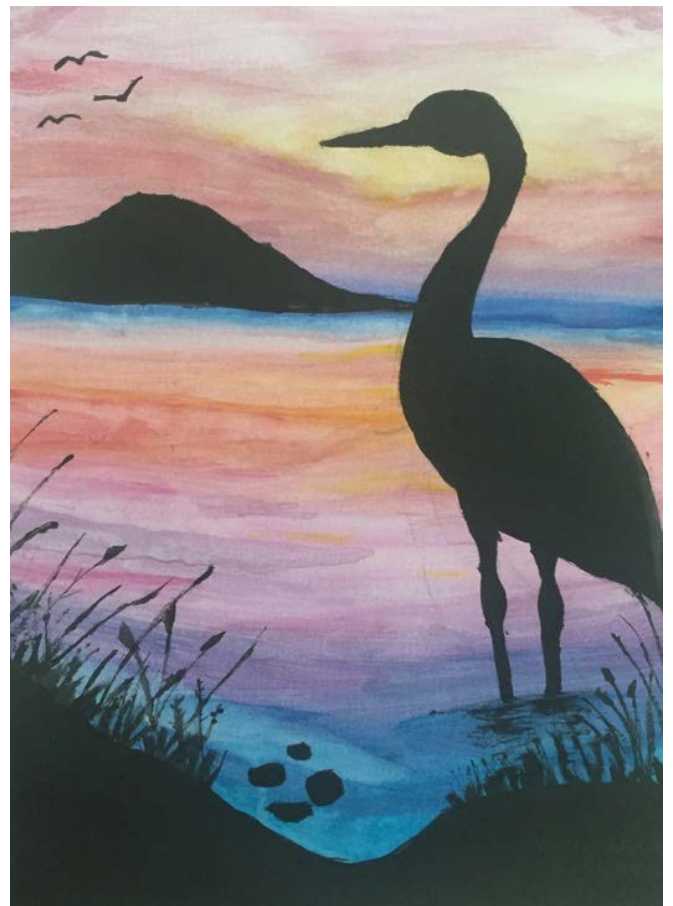
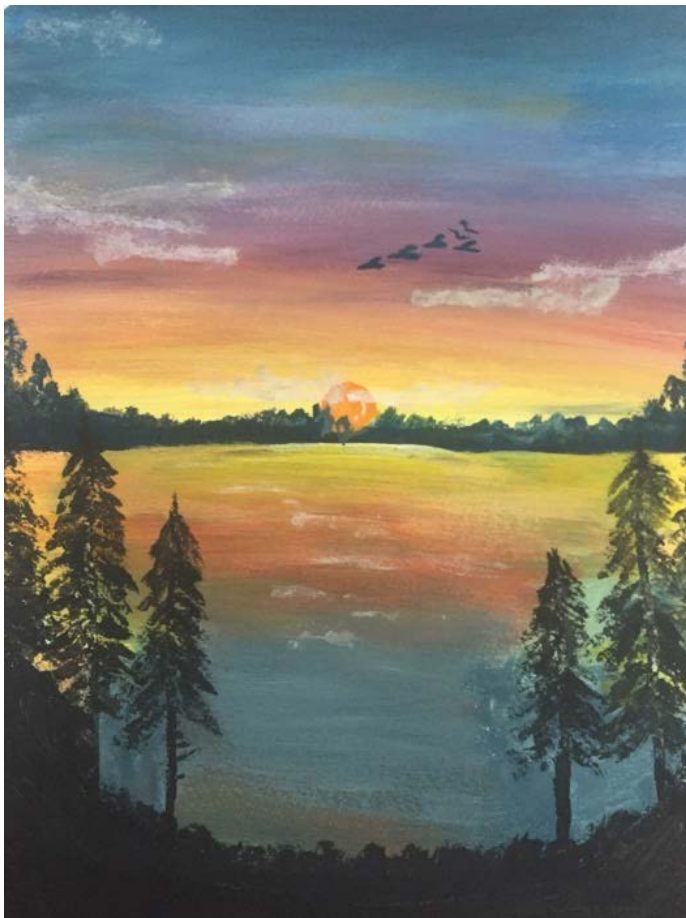
Κάπου εδώ βηματίζουν αθόρυβα της Λαογραφίας οι ταγοί, Στίλπων Κυριακίδης και Νικόλαος Πολίτης, Άλκη Κυριακίδου Νέστορος και οι επίγονοι επιστήμονες - των λαϊκών κειμηλίων οι ιδαλγοί....

Εδωνά η Γαία και η Φύση, εδωνά η εποχή του μεσοπολέμου με την ιεροτελεστία των Φώτων, εδωνά η βαριά σκιά του Θεόδωρου Αγγελόπουλου στο γύρισμα του φιλμ "Το λιβάδι που δακρύζει", εδωνά και οι μαθητάδες, ιχνηλάτες της Χλωρίδας και της Πανίδας του τόπου, αγραυλούντες πλάι στη λίμνη, να κινούν για τους δρόμους της ελπίδας, με την ψυχή νοτισμένη από τις όμορφες δράσεις και τα μάτια ν' αγναντεύουν ορίζοντες...

Πέραν των φωτογραφιών των παιδιών, χρησιμοποιούνται στην παρούσα σύνθεση μία λήψη των γυρισμάτων από *Το Λιβάδι που δακρύζει* του αρχείου του κ. Ανέστη Ακριτίδη και μία από το *Λεύκωμα Με τη σμίλη του χρόνου* του κ. Παύλου Τσακιρίδη για τον Πολιτιστικό Σύλλογο Βυρώνειας.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Άμπωτις και Παλίρροια του φωτός
στο σύμπαν της λίμνης Κερκίνης...

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Μαθητές/-τριες

Α΄ τάξης ΓΕ.Λ. Βυρώνειας Σερρών	
Αθανασιάδου Στυλιανή Αλεξόπουλος Σταμάτιος Αρβανιτίδης Φώτιος Γεροστάμου Ελισάβετ Γκέγκα Χρυσοβαλάντω Γκουδελόπουλος Βασίλειος Καραμπάσης Μαυρουδής Κεσισικλή Ευγενία Κώτσου Αγγελική Μανασσής Απόστολος Ματζουρίδου Βασιλική Μεϊμαρίδου Ελισάβετ	Μηνά Ζωή Μουρατίδου Γεωργία Μπιτζανέρη Αναστασία Μπούζα Σοφία Παπαδόπουλος Κωνσταντίνος Πεχλιβανίδου Ελένη Σαββίδης Δημήτριος Τάσιος Αθανάσιος Τριανταφυλλίδου Δήμητρα Τρομπούκη Δήμητρα Τσιφτσίνη Ραφαηλία Φραγκαλή Όλγα

Τμήματος Εφαρμοσμένων Τεχνών Β΄ Τάξης 1^{ου} ΕΠΑ.Λ. Σερρών	Τμήματος Γραφικών Τεχνών Γ΄ Τάξης 1^{ου} ΕΠΑ.Λ. Σερρών
Κουντουρά Θεοφανία Ελευθερία Ματζουρογιάννη Ελπινίκη Αναστασία Μαντζάρη Στυλιανή Σαϊνίδου Φωτεινή Τολιου Ελευθερία	Αραμπατζόγλου Άννα Γούσιου Πασχαλία Ιωσηφίδου Κυριακή Πατουλίδου Γραμματική Τριαντάφυλλου Πετρία

Εκπαιδευτικοί

*Σχεδιασμός και συντονισμός δράσεων-εργασιών-συνεργασιών,
κολάζ-συνθέσεις φωτογραφιών μαθητών/-τριών ΓΕ.Λ. Βυρώνειας,
εποπτεία και επιμέλεια συνολικού υλικού*

Παραλίδου Μαρία, ΠΕ02 ΜSc. Φιλολόγος ΓΕ.Λ. Βυρώνειας

Καθοδήγηση ζωγραφικού έργου μαθητών/-τριών 1ου ΕΠΑ.Λ. Σερρών

Τόλιος Στέλιος, ΠΕ08 Καλών Τεχνών 1^{ου} ΕΠΑ.Λ. Σερρών

Υπότιτλοι, λεζάντες, λογοτεχνική πλαισίωση φωτογραφικών κολάζ

Ακριτίδης Ανέστης, Φιλολόγος, εξωτερικός συνεργάτης

Ο ΤΟΠΟΣ ΜΟΥ
Συνεργατικό εκπαιδευτικό
πρόγραμμα

ΓΕ.Λ. ΒΥΡΩΝΕΙΑΣ
1ο ΕΠΑ.Λ. ΣΕΡΡΩΝ
2021-2022

Κερκίνη. Νύμφη ερατεινή...